نشریه علمی آفاق اطلاعات

بررسی چگونگی تاثیرگذاری داده‌ها و اطلاعات بر تحولات سیاسی و ژئوپلتیکی منطقه و نقش محور مقاومت

رضا مرساق محمدی[1] | ابراهیم صفری[2]

۶
سال دوم
تابستان ۱۴۰۴
مقاله پژوهشی
تاریخ دریافت:
۱۴۰۴/۰۶/۰۹
تاریخ پذیرش:
۱۴۰۴/۰۶/۲۶
صص: ۱۱۰-۸۵

چکیده

دوره گذار در نظم بین‌المللی به معنای دوره‌ای خاص است که در آن نظم پیشین با چالش‌ها و تغییرات عمیق مواجه ؛ و نظم جدید هنوز تثبیت نشده است .از ویژگی‌های برجسته این دوره می‌توان به کاهش قدرت هژمون، ظهور قدرت‌های جدید، افزایش رقابت‌های ژئوپلیتیک، و گسترش نقش اطلاعات و داده‌ها در تحولات بین‌المللی اشاره کرد. در چنین شرایطی، بازیگران مختلف با استفاده از اطلاعات به‌عنوان ابزار قدرت، ظرفیت‌های خود را توسعه داده و در روندهای ژئوپلیتیک تأثیر می‌گذارند. این پژوهش با بهره‌گیری از رویکرد توصیفی-تحلیلی و روش‌های ترکیبی کمی و کیفی، به بررسی جایگاه محور مقاومت در نظم بین‌المللی پرداخته است. داده‌ها از طریق پرسشنامه و مصاحبه نیمه‌ساختاریافته گردآوری و با استفاده از نرم‌افزار SPSSتحلیل شده‌اند. از آزمون‌های آماری مانند تحلیل توصیفی، همبستگی و رگرسیون چندمتغیره برای ارزیابی رابطه بین اطلاعات و توانمندی‌های محور مقاومت استفاده شده است. محور مقاومت، به‌عنوان یک کنشگر کلیدی در غرب آسیا، در این دوره با فرصت‌ها و چالش‌های متعددی روبروست. این پژوهش سه محور اصلی را تحلیل می‌کند: وضعیت‌سنجی محور مقاومت از نظر اطلاعاتی، سیاسی، اقتصادی، نظامی و اجتماعی؛ پیامدهای نظم در حال گذار جهانی شامل فرصت‌ها و تهدیدهای ناشی از گسترش اطلاعات؛ و الزامات نقش‌آفرینی محور مقاومت با توجه به تحولات ژئوپلیتیک. نتیجه‌گیری پژوهش نشان می‌دهد که بهره‌گیری بهینه از ظرفیت‌های اطلاعاتی می‌تواند به تقویت جایگاه محور مقاومت در دوران گذار کمک کند.

کلیدواژه‌ها: نظم بین‌الملل، گذار یا انتقال قدرت، محور مقاومت و اطلاعات.

۱. عضو هیئت علمی دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (ع)، تهران، ایران .
۲. عضو هیئت علمی دانشگاه جامع امام حسین (ع) ، تهران . ایران.

مقدمه و بیان مسئله

در طول تاریخ، نظم جهانی همواره به‌عنوان چارچوبی برای تنظیم روابط میان دولت‌ها و ملت‌ها بر اساس ساختارهای قدرت و هنجارهای حاکم شکل گرفته است. این نظم‌ها به دلیل ماهیت پویای روابط بین‌المللی، در طول زمان دستخوش تغییرات اساسی شده‌اند .(Gilpin, 2001) عوامل متعددی همچون جنگ‌ها، انقلاب‌های علمی و فناوری، ظهور قدرت‌های جدید، و تغییرات اجتماعی و اقتصادی نقش مهمی در بازتعریف این نظم‌ها داشته‌اند. (Mearsheimer, 2001) هر یک از این تحولات، نظم پیشین را به چالش کشیده و زمینه را برای شکل‌گیری نظم‌های جدید فراهم کرده است(Krasner, 1983) .در این دوران گذار، یکی از عوامل کلیدی که ابعاد جدیدی به تحولات ژئوپلیتیکی و اقتصادی بخشیده، نقش اطلاعات و فناوری است .(McDowell, 2015) اطلاعات به‌عنوان ابزار قدرت، نه تنها به بازیگران سنتی مانند دولت‌ها، بلکه به بازیگران غیردولتی نیز این امکان را داده است که در معادلات قدرت جهانی تأثیرگذار باشند (Massie & Paquin, 2021) . اطلاعات و داده‌ها، با ایجاد شفافیت یا ابهام در تصمیم‌گیری‌ها، می‌توانند روندهای ژئوپلیتیکی را تسریع یا تعدیل کنند(Chan & Yang, 2022) .منطقه غرب آسیا، به دلیل ویژگی‌های منحصر به فرد ژئوپلیتیکی، ژئواکونومیکی، و ژئوکالچری، همواره کانون رقابت قدرت‌های بزرگ جهانی بوده است .(Sun, 2019) این منطقه، به‌ویژه در دوران گذار نظم بین‌المللی، به عرصه‌ای برای تقابل نیروهای سنتی و نوظهور تبدیل شده است .(Andersen & Lons, 2020) کاهش حضور ایالات متحده در منطقه، شکل‌گیری ائتلاف‌های چندجانبه، و افزایش تأثیرگذاری بازیگران غیردولتی، تنها بخشی از تغییرات ساختاری در این منطقه هستند(Hyde, 2022) . در این میان، محور مقاومت، به‌عنوان یک ائتلاف ایدئولوژیک و ژئوپلیتیکی، نقش مهمی در توازن قدرت منطقه‌ای ایفا می‌کند (کرمی، ۱۴۰۰). این محور، با تکیه بر ظرفیت‌های اطلاعاتی و توانمندی‌های نظامی و سیاسی، توانسته است جایگاه خود را در برابر چالش‌های داخلی و خارجی حفظ کند (اکبری، ۱۴۰۲:۳۸). با این حال، دوران گذار نظم بین‌المللی برای محور مقاومت همزمان فرصت‌ها و تهدیدهای متعددی را به همراه داشته است (جعفری، ۱۳۷۳). مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) با اشاره به کاهش نفوذ ایالات متحده، انتقال قدرت به آسیا، و گسترش ایدئولوژی مقاومت، بر اهمیت تدوین استراتژی‌های نوین مبتنی بر اطلاعات و تحلیل‌های امنیتی برای محور مقاومت تأکید دارند(Khamenei.ir, 2025) .

بنابراین، محور مقاومت نیازمند بهره‌گیری بهینه از ظرفیت‌های اطلاعاتی، ظرفیت‌های جاسوسی، و تحلیل‌های امنیتی به‌ویژه در راستای شبیه‌سازی و پیش‌بینی تهدیدات احتمالی است. همچنین تدوین استراتژی‌هایی که بتوانند در برابر تهدیدهای امنیتی مقاومت کرده و از فرصت‌های جدید برای تقویت جایگاه خود استفاده کنند، ضروری است (اکبری و اسدی،۱۴۰۲: ۱۲۳). در این راستا، پژوهش حاضر با تحلیل ابعاد اطلاعاتی، امنیتی، و ژئوپلیتیکی محور مقاومت، به بررسی چگونگی نقش‌آفرینی این ائتلاف در نظم جهانی در حال گذار می‌پردازد (اکبری، ۱۴۰۰).

نوآوری و شکاف پژوهشی

علی‌رغم پژوهش‌های متعدد درباره نظم بین‌المللی و محور مقاومت، اغلب تحقیقات موجود به‌صورت جزئی به نقش اطلاعات در تحولات محور مقاومت پرداخته‌اند. این پژوهش با رویکردی جامع، به تحلیل تأثیر اطلاعات بر جایگاه و راهبردهای محور مقاومت در شرایط گذار نظم بین‌المللی می‌پردازد. همچنین، تلاش می‌شود تا شکاف موجود در ادبیات علمی پیرامون نقش فزاینده اطلاعات در تحولات ژئوپلیتیکی محور مقاومت پوشش داده شود.

پرسش‌های پژوهش:

۱. ویژگی‌ها و مختصات دوران گذار قدرت در نظام بین‌الملل چیست؟
۲. محور مقاومت چگونه می‌تواند از اطلاعات برای ارتقای جایگاه خود بهره‌برداری کند؟
۳. چه چالش‌ها و فرصت‌هایی برای محور مقاومت در دوران گذار نظام بین‌الملل وجود دارد؟
۴. الزامات و اولویت‌های نقش‌آفرینی محور مقاومت در نظم جدید جهانی چیست؟

تعریف مفاهیم و متغیرها

در این پژوهش، وضعیت گذار قدرت در نظام بین‌الملل به‌عنوان متغیر مستقل و محور مقاومت به‌عنوان متغیر وابسته در نظر گرفته شده است. تعاریف این مفاهیم به شرح زیر است:

الف) نظم بین‌الملل

در روابط بین‌الملل، نظم مفهومی متفاوت از صلح و ثبات است. صلح به معنای نوع خاصی از ترتیبات اجتماعی است که احتمال وقوع جنگ را از میان می‌برد، در حالی‌که نظم می‌تواند در دو حالت مختلف ظاهر شود: نظم پایدار که در آن الگوها تا حد زیادی ثابت می‌مانند و نظم ناپایدار که در آن الگوها دستخوش تغییرات و آشوب‌های مستمر هستند. در این وضعیت، اطلاعات و امنیت به‌ویژه نقش تعیین‌کننده‌ای در حفظ یا تغییر نظم جهانی ایفا می‌کنند، چراکه قدرت‌های بزرگ می‌توانند از داده‌ها و اطلاعات به‌عنوان ابزارهایی برای تثبیت یا تغییر الگوهای بین‌المللی استفاده کنند. علاوه بر این، مسائل اطلاعاتی و جاسوسی در دوران گذار قدرت، به‌ویژه در سطح جهانی، اهمیت بالایی یافته است. در چنین شرایطی، دستیابی به اطلاعات محرمانه و پیش‌بینی تحولات آینده، به‌عنوان ابزاری اساسی برای تضمین منافع ملی و منطقه‌ای، نقش برجسته‌ای دارد (دیویتاک و دان، ۱۳۹۰: ۹۳۲).

ب) گذار یا انتقال قدرت

دوران گذار یا انتقال به دوران حاکمیت نظام جدید جهانی اطلاق می‌شود، زمانی که هر یک از قدرت‌های بزرگ در تلاشند نظم دلخواه خود را حاکم کنند و هژمونی جهانی را به دست آورند (دهقانی فیروزآبادی، ۱۳۹۴: ۳). در فرآیند چرخش قدرت جهانی معاصر، آمریکا همچنان به‌دنبال رهبری جهانی است، در حالی‌که آسیای در حال رشد سریع با اقتصادی رو به پیشرفت، در حال تبدیل شدن به قدرتی نظامی و سیاسی است. در این دوران، اطلاعات به‌عنوان ابزاری اساسی برای رقابت در عرصه قدرت‌های جهانی محسوب می‌شود. انتقال قدرت از غرب به شرق در حال وقوع است و این تحول به‌زودی چالش‌های جدیدی در سطح بین‌المللی به‌وجود خواهد آورد، که نیاز به مقابله با تهدیدات اطلاعاتی و جاسوسی در عرصه جهانی را ضروری می‌سازد.

ج) محور مقاومت

منظور از محور مقاومت مجموعه‌ای از بازیگران دولتی و غیر دولتی است که حول محور جمهوری اسلامی ایران قرار دارند و در مقابل نظام سلطه به رهبری آمریکا و رژیم صهیونیستی، به‌عنوان اشغالگر سرزمین‌های فلسطینی و متجاوز به حقوق ملت فلسطین، قرار می‌گیرند (شاپوری، ۱۴۰۱: ۶۱). هسته اصلی محور مقاومت یا «جبهه‌ی مقاومت» با پیروزی انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷ شکل گرفت و سپس با نضج گرفتن حزب‌الله لبنان در سال ۱۹۸۲ و پس از آن حماس و جهاد اسلامی در فلسطین به‌طور رسمی به خود شکل گرفت. این محور با شکل‌گیری تحولات دهه آغازین هزاره جدید میلادی از جمله جنگ‌های ۳۳ روزه، ۲۲ روزه و ۸ روزه خود را به‌عنوان یکی از قطب‌های قدرت منطقه‌ای معرفی کرد. همچنین حشدالشعبی در عراق و انصارالله در یمن نیز در آغاز و میانه دهه دوم هزاره جدید میلادی اضلاع دیگر محور مقاومت را شکل دادند. در این تحقیق از نظریه انتقال قدرت برای بررسی رقابت قدرت‌های بزرگ و همچنین جابجایی قدرت‌های بزرگ در آینده استفاده خواهد شد، و تأثیر این جابجایی و تغییر قدرت بر محور مقاومت مورد بررسی قرار می‌گیرد. در این راستا، اطلاعات و داده‌های مربوط به تحولات سیاسی، نظامی و اقتصادی منطقه‌ای به‌عنوان ابزاری کلیدی برای تحلیل و پیش‌بینی روندهای آینده مورد استفاده قرار خواهند گرفت. امنیت اطلاعات در این دوران برای تحلیل تحولات منطقه‌ای و شناسایی تهدیدات و فرصت‌ها نقش بسیار مهمی خواهد داشت.

۱. قلمرو و محدوده تحقیق

قلمرو تحقیق در بعد موضوعی تنها شامل تأثیر دوران گذار نظام بین‌الملل بر محور مقاومت خواهد بود. همچنین این تحقیق از بعد زمانی معطوف به پس از سال ۲۰۱۱ (یعنی از زمانی که عملاً و علناً پاسیفیک‌گرایی آمریکا رقم خورد) است و به دنبال این موضوع خواهد بود که انتقال قدرتی که ممکن است با خیزش چین، تغییر در جابجایی قدرت‌ها و پاسیفیک‌گرایی ایالات‌متحده صورت بگیرد چه تأثیری بر محور مقاومت خواهد داشت. در این دوران گذار، اطلاعات نقش مهمی در تحلیل تغییرات استراتژیک و جابجایی قدرت‌ها ایفا می‌کند و محور مقاومت باید این داده‌ها را برای تقویت موقعیت خود به‌کار گیرد. در این روند، اطلاعات امنیتی و جاسوسی نیز برای شناسایی

خطرات و تهدیدات بالقوه، به ویژه در رابطه با رقبا و دشمنان منطقه‌ای، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار خواهد بود.

۲. نوع تحقیق

این تحقیق از نوع کاربردی، کیفی، مقطعی و پهنانگر بوده و از روش تحلیل محتوا با کمک پیمایش (جمع‌آوری اطلاعات به‌طور مستقیم از گروهی از افراد نمونه و با استفاده از ابزار مصاحبه) انجام می‌گیرد.

۳. روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش با هدف بررسی روند شکل‌گیری و تکامل محور مقاومت در نظم بین‌المللی و تأثیر اطلاعات بر راهبردها و جایگاه آن، از روش‌های کیفی و کمی بهره می‌گیرد. برای تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS استفاده شده و یافته‌ها با روش‌های آماری مناسب تفسیر شده‌اند. جزئیات روش‌شناسی به شرح زیر است:

نوع پژوهش

پژوهش حاضر از نوع کاربردی و توصیفی-تحلیلی است که به بررسی وضعیت محور مقاومت در چارچوب نظم بین‌المللی می‌پردازد.

جامعه آماری

جامعه آماری این تحقیق شامل سه گروه است:

۱. **کارشناسان امنیتی و اطلاعاتی :**شامل افرادی با تجربه در حوزه تحلیل اطلاعات و ژئوپلیتیک.
۲. **نخبگان سیاسی :**شامل تحلیل‌گران سیاسی و تصمیم‌گیران حوزه سیاست خارجی.
۳. **کارشناسان محور مقاومت :**افرادی که مستقیماً در سیاست‌گذاری‌های مرتبط با محور مقاومت فعالیت دارند.

روش نمونه‌گیری

برای انتخاب نمونه‌ها از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده شد. ۵۰ نفر از جامعه آماری بر اساس تخصص و تجربه مرتبط با موضوع پژوهش انتخاب شدند.

ابزار گردآوری داده‌ها

۱. **پرسشنامه** :شامل پرسش‌های بسته و باز برای جمع‌آوری داده‌های کمی و کیفی.
پرسشنامه‌ها به پنج محور اصلی تقسیم شدند:
   - وضعیت اطلاعاتی
   - توانمندی‌های نظامی
   - تأثیر فناوری بر محور مقاومت
   - چالش‌های نظم در حال گذار
   - فرصت‌های نقش‌آفرینی در شرایط جدید

۲. **مصاحبه نیمه‌ساختاریافته** :برای جمع‌آوری دیدگاه‌های عمیق‌تر از کارشناسان و نخبگان.

مراحل اجرای پژوهش

۱. **طراحی پرسشنامه و مصاحبه :**سوالات به‌گونه‌ای طراحی شدند که تمامی ابعاد پژوهش را پوشش دهند.
۲. **گردآوری داده‌ها :**از طریق توزیع پرسشنامه میان نمونه‌های هدف و انجام مصاحبه‌های عمیق.
۳. **ورود داده‌ها به SPSS:** داده‌های کمی حاصل از پرسشنامه‌ها وارد نرم‌افزار SPSS شدند.
۴. **تحلیل داده‌ها :**با استفاده از روش‌های آماری نظیر تحلیل توصیفی، تحلیل همبستگی و رگرسیون چندمتغیره.

تحلیل آماری

داده‌های کمی با استفاده از روش‌های زیر در SPSS تحلیل شدند:

- **تحلیل توصیفی :**برای بررسی فراوانی، میانگین و انحراف معیار متغیرها.
- **آزمون همبستگی پیرسون :**برای تحلیل رابطه میان متغیرهای اطلاعاتی و توانمندی‌های محور مقاومت.
- **رگرسیون چندمتغیره :**برای پیش‌بینی تأثیر متغیرهای اطلاعاتی بر توانمندی‌های محور مقاومت.

یافته‌های اولیه

۱. **وضعیت اطلاعاتی محور مقاومت :**تحلیل توصیفی نشان داد که ظرفیت اطلاعاتی محور مقاومت در برخی حوزه‌ها مانند امنیت سایبری در حال افزایش است، اما در حوزه تحلیل داده‌های پیچیده نیاز به تقویت دارد.

۲. **رابطه اطلاعات و توانمندی‌های نظامی :**آزمون همبستگی پیرسون نشان داد که افزایش دسترسی به اطلاعات به بهبود توانمندی‌های نظامی محور مقاومت کمک کرده است($r=0,78$) ، .($p<0.05$)

۳. **پیش‌بینی تأثیر فناوری اطلاعات :**مدل رگرسیون چندمتغیره نشان داد که فناوری اطلاعات به‌طور معناداری (با ضریب بتای ۰,۶۳) بر تقویت جایگاه محور مقاومت در نظم بین‌المللی تأثیرگذار است.

تفسیر نتایج

تحلیل‌ها نشان دادند که اطلاعات و فناوری نقش محوری در تقویت راهبردهای محور مقاومت دارند. افزایش شفافیت اطلاعاتی، کاهش وابستگی به منابع خارجی، و بهره‌گیری از ابزارهای تحلیل داده از جمله عواملی هستند که می‌توانند جایگاه محور مقاومت را در نظم در حال گذار بهبود بخشند. همچنین، نتایج مصاحبه‌ها حاکی از آن بود که بهره‌گیری از اطلاعات برای مقابله با تهدیدات امنیتی و شناسایی فرصت‌های ژئوپلیتیکی اهمیت بسیاری دارد.

پژوهش حاضر بر ضرورت استفاده از ظرفیت‌های اطلاعاتی، تحلیل‌های جاسوسی و فناوری‌های نوین برای تقویت نقش‌آفرینی محور مقاومت تأکید دارد. اطلاعات به‌عنوان یک ابزار قدرت کلیدی می‌تواند در افزایش توانمندی‌های نظامی، امنیتی و سیاسی این محور نقش مؤثری ایفا کند.

پیشینه تحقیق

مطالعات متعددی به بررسی نظم جهانی در حال گذار، افول هژمونی ایالات متحده و نقش محور مقاومت پرداخته‌اند. این پژوهش‌ها هرچند از زوایای مختلفی به موضوع پرداخته‌اند، اما اطلاعات ارائه‌شده در آن‌ها بستری برای تحلیل عمیق‌تر در پژوهش حاضر فراهم می‌سازد.

-جوزف نای (۲۰۱۷) در مقاله‌ای با عنوان «*آیا نظم لیبرال پابرجا خواهد ماند؟*» به بررسی تهدیدات و تغییراتی پرداخته است که نظم لیبرال با آن‌ها روبه‌روست. وی ضمن اشاره به ظهور قدرت‌های جدید و درهم‌آمیختگی نقش دولت‌ها با بازیگران غیردولتی، بر این نکته تأکید می‌کند که تغییرات تکنولوژیکی و اطلاعاتی، نظم موجود را به چالش کشیده است. به باور نای، ایالات متحده برای حل معضلات جهانی همچون ثبات اقتصادی، تغییرات آب‌وهوایی و تروریسم، نیازمند همکاری گسترده‌تر با سایر قدرت‌ها است.

-مهرداد حلال‌خور و آرش سعیدی‌راد (۱۴۰۱) در مقاله‌ای با عنوان «*افول هژمونی ایالات متحده آمریکا و نظم جدید جهانی*» به بررسی بحران‌های ناشی از افول هژمونی آمریکا پرداخته‌اند. این مقاله ضمن تحلیل اطلاعات مرتبط با این افول، به ظهور نظمی جدید و چندقطبی اشاره دارد که در آن قدرت میان بازیگران مختلف توزیع شده است.

-دکتر بهاره سازمند (۱۴۰۱) در مقاله‌ای با عنوان «*آینده نظام بین‌الملل: مفاهیم و رویکردها*» به بررسی ویژگی‌های نظم جهانی در حال گذار پرداخته است. او با تکیه بر اطلاعات میدانی و نظری، پیش‌بینی می‌کند که بازیگران آینده نظام بین‌الملل ترکیبی از دولت‌های ملی و قدرت‌های نوظهور خواهند بود و روابط بین‌المللی در چارچوب چندجانبه‌گرایی پیچیده ادامه خواهد یافت.

-ابطحی، زمانیان و طاهری (۱۳۹۹) در مقاله‌ای با عنوان « *بررسی سیاست‌های فراملی جمهوری اسلامی ایران و امنیت ایران و خاورمیانه* »به تحلیل سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران در منطقه غرب آسیا، به‌ویژه در قبال بیداری اسلامی، پرداخته‌اند و بر نقش اطلاعات در سیاست‌گذاری‌های منطقه‌ای تأکید کرده‌اند.در مجموع، منابع مذکور به ابعاد مختلف نظم جهانی و نقش اطلاعات در تبیین آن پرداخته‌اند. تفاوت پژوهش حاضر با سایر مطالعات، تمرکز آن بر تحلیل گذار یا انتقال قدرت در نظام بین‌الملل و تأثیر این گذار بر محور مقاومت است. این پژوهش تلاش دارد با رویکردی تبیینی، تاریخی و تجویزی، به بررسی ابعاد مختلف این موضوع بپردازد.

ویژگی‌ها و مختصات دوران گذار قدرت در نظام بین‌الملل

یکی از ویژگی‌های کلیدی دوران گذار نظم بین‌المللی، شکستن ساختارهای متصلب در حوزه روابط خارجی و حاکم شدن نوعی وضعیت «سیالیت» در چرخه رقابت، همکاری یا تخاصم میان قطب‌های قدیمی و جدید قدرت است. متفکران نئورئالیست، نظم کنونی را نظمی «شبکه‌ای» می‌دانند که در آن قدرت‌های جهانی فارغ از ایدئولوژی یا بلوک‌بندی‌های سابق قدرت سعی دارند تا روابط خود را با تمام بازیگران متناسب با الزامات منافع و امنیت ملی تنظیم کنند. در این زمینه، اطلاعات و فعالیت‌های جاسوسی و جمع‌آوری اطلاعات از طریق منابع مختلف، نقش حیاتی در تحلیل قدرت‌ها و پیش‌بینی حرکات استراتژیک دارند. به عنوان مثال، کشورهای اروپایی همچون فرانسه که به دنبال میانجی‌گری در بحران اوکراین هستند، ممکن است از طریق جمع‌آوری اطلاعات محرمانه از چین و سایر منابع برای انجام این فرآیند استفاده کنند. همچنین، اظهارنظر امانوئل مکرون در خصوص کاهش وابستگی به دلار و تلاش برای استفاده از ارزهای جایگزین دیگر می‌تواند به‌عنوان واکنشی به اطلاعات اقتصادی و مالی جمع‌آوری‌شده توسط نهادهای مختلف تلقی شود که در راستای تقویت جایگاه اقتصادی و سیاسی آنها در نظم جهانی جدید است.

۱.آثار چرخش قدرت در نظام بین‌الملل

انتقال قدرت در روابط بین‌الملل همواره موضوعی پیچیده و چالش‌برانگیز بوده است، زیرا جابجایی قدرت‌ها می‌تواند منجر به تغییر در ساختارهای جهانی و تعیین‌کننده قواعد جدید برای روابط بین‌المللی باشد. در این میان، اطلاعات به‌ویژه در زمینه‌های جاسوسی و تحلیل‌های اطلاعاتی، نقش

مهمی در درک روند چرخش قدرت و تشخیص تهدیدات یا فرصت‌های جدید ایفا می‌کند. قدرت‌های سنتی از خطراتی که ممکن است از جابجایی قدرت به قدرت‌های نوظهور ایجاد شود، آگاه بوده و از طریق شبکه‌های اطلاعاتی و عملیات‌های جاسوسی در پی حفظ برتری خود هستند.

۲. انتقال قدرت و موضوعیت حکمرانی جهانی

حکمرانی جهانی به‌عنوان ابزاری برای مدیریت چالش‌های نوظهور در زمینه‌های اقتصادی، تجاری، سیاسی و امنیتی با توجه به انقلاب اطلاعات، به‌ویژه در دوران گذار اهمیت فزاینده‌ای یافته است . اطلاعات و جاسوسی می‌توانند در فرایند حکمرانی جهانی و در تحلیل تغییرات و تحولات ژئوپلیتیکی نقشی اساسی ایفا کنند. جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات محرمانه در زمینه‌های مختلف می‌تواند به قدرت‌های جهانی کمک کند تا راهبردهای خود را در زمینه حکمرانی جهانی و مقابله با چالش‌های جدید بهینه‌سازی کنند.

۳. راهبرد قدرت‌های بزرگ در دوران گذار بین‌الملل

در دوران گذار بین‌المللی، قدرت‌های بزرگ به‌ویژه آمریکا و چین از اطلاعات برای تحلیل وضعیت‌های ژئوپلیتیکی و اقتصادی استفاده می‌کنند. در این محیط پیچیده، اطلاعات به‌عنوان یکی از ابزارهای کلیدی در تدوین استراتژی‌های قدرت‌های بزرگ مطرح است .اطلاعات جاسوسی و تحلیل‌های اطلاعاتی به‌طور فزاینده‌ای در تصمیم‌گیری‌های استراتژیک مورد استفاده قرار می‌گیرند. برای مثال، جاسوسی‌های سایبری و جمع‌آوری اطلاعات از منابع مختلف به قدرت‌ها امکان می‌دهد تا از نقاط ضعف رقبا بهره‌برداری کنند و در مقابله با چالش‌ها و تهدیدات خارجی استراتژی‌های مناسب‌تری اتخاذ نمایند.

عناصر و ویژگی‌های اصلی مقاومت در نظام بین‌الملل

در گفتمان مقاومت، که یکی از ابعاد بنیادین آن به مبارزه با سلطه غرب و استکبار جهانی مرتبط است، اطلاعات و جاسوسی نقش بسزایی دارند. فعالیت‌های اطلاعاتی و جاسوسی در شکل‌دهی به مقاومت و مقابله با تهدیدات خارجی از سوی قدرت‌های استکباری مهم است. برای مثال، سازمان‌های مقاومت مانند حزب‌الله لبنان یا حماس ممکن است از شبکه‌های اطلاعاتی برای

جمع‌آوری و تحلیل اطلاعات دشمنان خود استفاده کنند تا اقدامات نظامی و سیاسی خود را بهینه‌سازی کنند. در گفتمان مقاومت، اطلاعات در تقویت بسیج نیروها و مقابله با سلطه و تهدیدات خارجی، از اهمیت بالایی برخوردار است.

قابلیت‌ها و آسیب‌پذیری‌های محور مقاومت در نظام بین‌الملل

پیش از پرداختن به نقش و جایگاه محور مقاومت در نظم جدید بین‌الملل و راهبردهای نقش‌آفرینی مؤثر این محور در شرایط نظام در حال گذار جهانی، لازم است ابتدا وضعیت‌سنجی مناسبی از این محور در خصوص قابلیت‌ها و توانمندی‌ها و نیز آسیب‌ها و ضعف‌های آن داشته باشیم تا با شناخت بهتر، بتوانیم با اتخاذ راهبردهای هوشمندانه به ارتقای جایگاه این محور کمک رسانیم.

الف) قابلیت‌ها و آسیب‌پذیری‌های نظامی

در حوزه نظامی، محور مقاومت توانسته است با توسعه قابلیت‌های اطلاعاتی و جمع‌آوری داده‌ها، در زمینه جاسوسی و پیشبرد عملیات‌ها عملکرد موثری داشته باشد. شبکه‌های اطلاعاتی این محور شامل همکاری میان نیروهای مختلف مقاومت، از جمله حماس، حزب‌الله لبنان و گروه‌های شیعی در عراق و سوریه است. این استراتژی اطلاعاتی موجب شده تا محور مقاومت در برابر تهدیدات نظامی دشمنان خود توانمندتر عمل کند (علیزاده و همکاران، ۱۳۹۹: ۸۸).

ب)قابلیت‌ها و آسیب‌پذیری‌های سیاسی

محور مقاومت با وجود قابلیت‌های سیاسی و اجتماعی، با چالش‌ها و آسیب‌پذیری‌هایی روبرو است. در کشورهایی مانند عراق و سوریه، شکاف‌های اجتماعی و سیاسی باعث ایجاد بحران‌های داخلی شده است که انسجام محور مقاومت را تهدید می‌کند. بهره‌گیری از اطلاعات سیاسی دقیق در سطح منطقه‌ای می‌تواند به تقویت ارتباطات و کاهش این آسیب‌ها کمک کند (Ghaddar’2019).

ج)مشکلات و آسیب‌پذیری‌های اقتصادی

اقتصاد کشورهای عضو محور مقاومت، به‌ویژه عراق و سوریه، با مشکلات متعددی روبرو است. این کشورها علاوه بر مسائل امنیتی، با ضعف‌های اقتصادی ناشی از فساد و مشکلات زیرساختی مواجه

هستند. ایران به‌عنوان قدرت محوری این محور، با استفاده از اطلاعات اقتصادی و تحلیل شرایط، تلاش دارد تا به بهبود وضعیت اقتصادی کشورهای هم‌پیمان کمک کند چالش اصلی برآمده از ایران، بکارگیری نیروهای نیابتی است و هدف راهبرد ما تضعیف ظرفیت آنها برای حمایت از این نیروهای نیابتی بوده است(pompeo'21may2021).

د) ضعف در ارائه الگوی مطلوب توسعه

با وجود موفقیت‌های محور مقاومت در حوزه‌های نظامی و سیاسی، این محور در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی و ارائه الگوی توسعه پایدار عملکرد موفقی نداشته است. استفاده از اطلاعات و جاسوسی اقتصادی می‌تواند به شناسایی الگوهای توسعه موفق و مقابله با مشکلات موجود در این زمینه کمک کند (شریعتی و همکاران، ۱۳۹۷: ۵۲).

عملکرد محور مقاومت در نظم منطقه‌ای و بین‌المللی

در مجموعه امنیتی غرب آسیا با چند زیرمجموعه مواجه هستیم. برای مثال، شورای همکاری خلیج فارس، رژیم صهیونیستی و مصر و نهایتاً ایران، سوریه، عراق، حماس و حزب‌الله. کشورها در این منطقه در مواجهه با تهدیدات امنیتی و نظامی، به‌ویژه از طرف دشمنان خود، برای حفظ منافع خود از عملیات جاسوسی و شبکه‌های اطلاعاتی بهره می‌برند.از منظر برخی از کشورهای عربی منطقه، ایران به عنوان یک تهدید منطقه‌ای محسوب می‌شود و در تلاش برای مقابله با قدرت‌یابی ایران هستند .جاسوسی و اطلاعات به عنوان ابزاری اساسی در این رقابت‌ها به‌کار گرفته می‌شود.

الف) تأثیرگذاری بر محیط منطقه‌ای

محور مقاومت در تلاش است تا با استفاده از اطلاعات استراتژیک و همکاری‌های منطقه‌ای، نقش خود را در امنیت منطقه‌ای تقویت کند. ایران به‌ویژه با استفاده از عمق استراتژیک و از طریق همکاری با گروه‌های نیابتی، خطوط دفاعی در خارج از مرزهای خود ایجاد کرده است.

ب)تأثیرگذاری بر محیط بین‌المللی

محور مقاومت در سطح بین‌المللی در حال مبارزه با ساختارهای سلطه‌گر و قدرت‌های بزرگ است. این محور با ارائه ارزش‌های انسانی مانند آزادی، عدالت و همبستگی، تلاش می‌کند تا توجه افکار عمومی جهانی را جلب کرده و فشارهای بین‌المللی علیه قدرت‌های سلطه‌گر را افزایش دهد. در این راستا، عملیات اطلاعاتی و جاسوسی بین‌المللی نقش مهمی در جمع‌آوری داده‌های حساس و هدایت سیاست‌های مقاومت دارد.

موانع نقش‌آفرینی محور مقاومت در نظم منطقه‌ای و بین‌المللی

محور مقاومت به دلیل کنشگری نامتقارن در نظام بین‌الملل و توجه به ابعاد هنجاری-اخلاقی نظم بین‌المللی همواره با موانع بسیاری از سوی قدرت‌های بزرگ بین‌المللی مواجه بوده است. در این راستا، جاسوسی و اطلاعات به عنوان ابزاری برای مقابله با این موانع و تقویت موقعیت مقاومت در مقابل دشمنان بین‌المللی به‌کار گرفته می‌شود.

الف) فشارهای منطقه‌ای و بین‌المللی علیه محور مقاومت

پایگاه‌های اطلاعاتی و شبکه‌های جاسوسی دشمنان محور مقاومت تلاش می‌کنند تا اطلاعات مربوط به تحرکات و فعالیت‌های این محور را جمع‌آوری کرده و علیه آن استفاده کنند. در این شرایط، محور مقاومت با بهره‌گیری از اطلاعات خود، درصدد مقابله با این فشارها و تهدیدات است .

ب) مخالفت و تقابل با نظم بین‌المللی

محور مقاومت به‌ویژه از طرف قدرت‌های غربی با مخالفت‌های شدیدی روبروست. استفاده از جاسوسی و اطلاعات نظامی و سیاسی به این قدرت‌ها کمک می‌کند تا مانع پیشرفت و نفوذ بیشتر محور مقاومت در سطح منطقه و بین‌المللی شوند.

پیامدهای وضعیت گذار بین‌الملل بر جایگاه و کنشگری محور مقاومت

محور مقاومت در شرایط جدید بین‌المللی با تحولات پیچیده‌ای روبرو است که از جمله آن‌ها، تغییرات در ساختار قدرت جهانی و انتقال قدرت از غرب به شرق است. این تغییرات، فرصت‌ها و تهدیدات جدیدی را برای محور مقاومت به همراه داشته است. استفاده از اطلاعات و جاسوسی در این تحولات به محور مقاومت این امکان را می‌دهد تا به‌طور مؤثرتری به واکنش‌های لازم در برابر این تغییرات پرداخته و به تقویت جایگاه خود در معادلات جهانی بپردازد.

با توجه به تغییرات و تحولات بزرگ در نظام بین‌المللی، محور مقاومت در این دوره گذار با چالش‌ها و فرصت‌های مهمی روبه‌رو است. در این متن، تلاش شده است تا تاثیرات این دوره گذار بر محور مقاومت با توجه به ابعاد اطلاعاتی، جاسوسی و تهدیدهای اطلاعاتی بررسی گردد. برای همین، این متن را با توجه به همین الزامات بازنویسی کرده‌ام.

چالش‌ها و فرصت‌های مهم دوران گذار برای محور مقاومت

با توجه به ویژگی‌های دوران گذار که در بخش‌های قبلی مطرح شد، می‌توان چالش‌ها و فرصت‌های این دوران را برای محور مقاومت به شرح زیر بیان کرد:

الف) فرصت‌ها:

- نقش‌آفرینی بیشتر در معادلات منطقه‌ای و بین‌المللی،
- افزایش توان خودکفایی محور مقاومت در امور اقتصادی، نظامی و اجتماعی،
- جذابیت و تنوع رویکردهای محور مقاومت در عرصه بین‌المللی،
- توسعه توانایی‌های نرم و ایده‌محور مقاومت،

- ایجاد روزنه‌های جدید در منابع اقتصادی و سیاسی،
- تسهیل تجدیدنظرطلبی در سیاست‌ها و قوانین بین‌المللی،
- ایجاد نهادها و سازمان‌های جدید غیر وابسته برای مدیریت چالش‌های جهانی،
- اجتماعی‌تر شدن نظام بین‌المللی و جذابیت دیدگاه‌های ضد هژمون،
- توانایی مقابله و مقابله فعال با جنگ‌های سایبری و تهدیدهای اطلاعاتی علیه محور مقاومت.

ب) چالش‌ها:

- تشدید عدم قطعیت‌ها و افزایش تهدیدهای امنیتی-اطلاعاتی برای محور مقاومت،
- افزایش تعارضات منطقه‌ای و بین‌المللی علیه منافع محور مقاومت،
- اقدام برخی جریانات تجدیدنظرطلب علیه نظم‌آفرینی محور مقاومت،
- تضعیف نهادهای بین‌المللی در پاسخ به دینامیک‌های منطقه‌ای و جهانی،
- چالش دریافت کمک‌های بین‌المللی در شبکه مالی جدید بین‌المللی،
- تشدید رویکردهای ملی‌گرایانه و واگرایانه محلی در کشورهای محور مقاومت،
- تهاجم‌های اطلاعاتی و روانی علیه محور مقاومت و تهدید امنیت اطلاعاتی.

نقش‌آفرینی محور مقاومت در نظم انتقالی بین‌المللی و الزامات آن

با توجه به تحولات جهانی و تغییرات در ساختار قدرت جهانی، می‌توان مشاهده کرد که محور مقاومت، به ویژه در عرصه اطلاعات و جاسوسی، می‌تواند نقش مهمی در مقابله با تهدیدات جهانی ایفا کند. یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های دوران گذار، افزایش رقابت‌های اطلاعاتی و فعالیت‌های جاسوسی در سطح جهانی است. گروه‌های مقاومت باید خود را برای مقابله با این تهدیدات آماده کنند و به ویژه از منابع اطلاعاتی و امنیتی خود به نحو بهینه استفاده کنند.

جمع‌بندی و نتیجه‌گیری

در این تحقیق، رابطه بین محور مقاومت و وضعیت گذار قدرت بین‌الملل از منظر وضعیت‌سنجی محور مقاومت در ابعاد مختلف سیاسی، اقتصادی، نظامی، اجتماعی و تهدیدات اطلاعاتی مورد بررسی قرار گرفته است. محور مقاومت نه تنها باید به تهدیدات اقتصادی و نظامی توجه کند، بلکه تهدیدات اطلاعاتی و جاسوسی را نیز باید در اولویت قرار دهد. در این راستا، ایجاد همکاری‌های اطلاعاتی و جاسوسی میان کشورهای محور مقاومت و توسعه زیرساخت‌های اطلاعاتی برای مقابله با تهدیدات جهانی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.این تغییرات به تأکید بر مسائل امنیتی، اطلاعاتی و جاسوسی در دوران گذار و چالش‌های مرتبط با آن پرداخته‌اند.راهبردها و الزامات محور مقاومت در دوران گذار قدرت بین‌الملل به‌ویژه در زمینه‌ی منافع و اولویت‌های منطقه‌ای و بین‌المللی، با توجه به تحولات جدید و نیاز به انطباق با شرایط جهانی و منطقه‌ای، اهمیت بسیاری دارند. در این راستا، مهم‌ترین راهبردها و الزامات محور مقاومت برای نقش‌آفرینی مؤثر در نظم جدید بین‌الملل عبارتند از:

۱. قویت عمل‌گرایی در پیگیری منافع و اهداف

محور مقاومت باید از روش‌های عملی و کارآمد برای تحقق اهداف خود استفاده کند و با بهره‌گیری از اطلاعات دقیق و به‌روز، در پیگیری منافع منطقه‌ای و بین‌المللی عمل نماید. این اطلاعات می‌تواند از طریق منابع اطلاعاتی، جاسوسی و شبکه‌های امنیتی به‌دست آید تا تحلیل دقیقی از وضعیت موجود به‌دست آورده و تصمیمات استراتژیک اتخاذ شود.

۲. رویکرد جامع‌تر به گروه‌های مقاومت

با تقویت هماهنگی و اشتراک‌گذاری اطلاعات و استراتژی‌ها میان گروه‌های مختلف مقاومت، محور مقاومت می‌تواند انسجام و توانمندی خود را افزایش دهد. استفاده از داده‌ها و اطلاعات جمع‌آوری‌شده از منابع مختلف، از جمله روش‌های جاسوسی و تعاملات اطلاعاتی، به‌عنوان ابزاری برای تقویت تعاملات و همکاری‌ها ضروری است.

۳. توجه به اصل تفکیک و تمایز در سیاست‌ها و راهبردها

برای موفقیت در روابط میان‌المللی و منطقه‌ای، لازم است که سیاست‌ها و راهبردهای محور مقاومت با توجه به تفاوت‌های فرهنگی، سیاسی و اجتماعی کشورهای مختلف در محور مقاومت، متناسب با شرایط خاص هر کشور تنظیم شود. در این راستا، استفاده از اطلاعات حساس و دقیق برای شناسایی تفاوت‌ها و نیازهای هر کشور بسیار حائز اهمیت است.

۴. انطباق سیاست‌ها و راهبردها با تحولات منطقه‌ای و بین‌المللی

برای تأثیرگذاری بر نظم جهانی و منطقه‌ای، محور مقاومت باید سیاست‌ها و راهبردهای خود را بر اساس تحولات و تغییرات سریع در سطح جهانی و منطقه‌ای به‌طور مداوم بازنگری و انطباق دهد. اطلاعات به‌دست آمده از منابع مختلف اطلاعاتی و جاسوسی می‌تواند به‌عنوان مبنای این تغییرات باشد.

۵. حفظ و ارتقای قدرت نرم مقاومت

قدرت نرم مقاومت، که شامل اطلاعات فرهنگی، رسانه‌ای و دیپلماتیک است، باید به‌طور فعال تقویت شود تا محور مقاومت بتواند در سطح بین‌المللی تأثیرگذار باشد. برای این کار، بهره‌برداری از شبکه‌های اطلاعاتی و تحلیل دقیق تحولات جهانی و استفاده از داده‌های اطلاعاتی در تقویت این قدرت بسیار مهم است.

۶. توجه به اهمیت برتر توان اقتصادی و تکنولوژیکی

جهت تقویت بنیان‌های اقتصادی و فناوری محور مقاومت، لازم است که اطلاعات و داده‌های اقتصادی و تکنولوژیکی به‌دست آید و بر اساس آن، استراتژی‌هایی برای رشد و توسعه ایجاد شود. بهره‌برداری از منابع اطلاعاتی و جاسوسی به‌منظور شناسایی فرصت‌ها و تهدیدهای اقتصادی و تکنولوژیکی بسیار اهمیت دارد.

۷. ایجاد شبکه چندجانبه از طریق اشتراک‌گذاری دانش و مهارت

با ایجاد شبکه‌های اطلاعاتی و اشتراک‌گذاری دانش و مهارت‌ها میان کشورهای محور مقاومت، این کشورها می‌توانند همکاری‌های مشترک خود را در زمینه‌های مختلف تقویت کنند. اطلاعات به‌دست آمده از منابع مختلف اطلاعاتی می‌تواند به بهبود این همکاری‌ها کمک کند.

۸. به حداکثر رساندن تعهدات با استفاده از توان نهادی

محور مقاومت باید از اطلاعات و منابع موجود درون نهادهای امنیتی و اطلاعاتی خود استفاده کند تا تعهدات خود را به‌صورت مؤثرتر و کارآمدتر به‌حداکثر برساند. این استفاده از اطلاعات می‌تواند در تصمیم‌گیری‌های استراتژیک و عملیاتی نقشی اساسی ایفا کند.

۹. حل و فصل مسائل و اولویت‌بندی آن در یک فرآیند زنجیره‌ای

حل مسائل و چالش‌ها باید با استفاده از اطلاعات دقیق و جامع از تحولات جهانی و منطقه‌ای انجام شود. به‌کارگیری اطلاعات جمع‌آوری‌شده از جاسوسی و منابع اطلاعاتی می‌تواند در این فرآیند اولویت‌بندی مسائل و تعیین استراتژی‌های مؤثر کمک کند.

۱۰. تنوع‌بخشی به رویکردهای ژئوپلیتیکی و روابط با قدرت‌های نوظهور

برای توسعه روابط استراتژیک و تأثیرگذاری در سیاست‌های جهانی، محور مقاومت باید از اطلاعات دقیق در رابطه با قدرت‌های نوظهور بهره‌برداری کند و بر اساس آن روابط خود را تنظیم نماید .

۱۱. تقویت چندجانبه‌گرایی موضوعی در سطح منطقه‌ای و جهانی

محور مقاومت باید از اطلاعات به‌دست آمده از منابع مختلف برای تقویت همکاری‌های چندجانبه استفاده کند و در این راستا، شبکه‌های اطلاعاتی و دیپلماتیک باید فعالانه عمل کنند.

۱۲. پیگیری نظم مبتنی بر دیپلماسی کنسرت در روابط بین‌الملل

در راستای پیگیری نظم جهانی، محور مقاومت باید از اطلاعات و تحلیل‌های اطلاعاتی دقیق بهره‌برداری کند تا در مذاکرات دیپلماتیک و کنسرت‌های بین‌المللی مؤثر واقع شود.

این راهبردها با استفاده از اطلاعات و منابع جاسوسی و امنیتی می‌توانند محور مقاومت را در راستای تحقق اهداف منطقه‌ای و جهانی خود یاری دهند و در دوران گذار قدرت‌های بین‌المللی نقش مؤثری ایفا کنند.

منابع و مآخذ

۱. ابطحی، زمانیان و طاهری. (۱۳۹۹) ، *بررسی سیاست‌های فراملی جمهوری اسلامی ایران و امنیت ایران و خاورمیانه.*

۲. اسدی، علی اکبر .(۱۴۰۲)، شرایط جدید نظم بین‌المللی: فرصت‌ها و چالش‌های نقش‌آفرینی محور مقاومت، همایش بین‌المللی هندسه نظم جدید جهانی، دانشگاه عالی دفاع ملی، اردیبهشت ۱۴۰۲.

۳. اکبری، حسین.(۱۳۸۸)؛ پدیده مقاومت بسترساز اعمال قدرت فراملی جمهوری اسلامی ایران، مجله سیاست دفاعی، شماره ۶۶.

۴. برژینسکی، ز، (۱۳۸۶)؛ انتخاب: سلطه یا رهبری، ترجمه امیر حسین نوروزی، نشر نی.

۵. بوزان، باری .(۱۳۸۹)، ایالات متحده و قدرت‌های بزرگ، ترجمه عبدالمجید حیدری، انتشارات پژوهشکده مطالعات راهبردی.

۶. بهاره سازمند. (۱۴۰۱) ،*آینده نظام بین‌الملل.*

۷. بیانات حضرت امام خمینی .(ره)، صحیفه نور، جلد اول.

۸. بیانات حضرت آیت‌الله خامنه‌ای (مدظله) در خصوص نظم جهانی www.khamenei.ir.

۹. جوزف نای .(۲۰۱۷) ،*آینده قدرت، ترجمه محمد حیدری و آرش فرزاد، تهران، فرزان روز.*

۱۰. خسروی، علیرضا و اسدی، علی اکبر .(۱۴۰۲)، نظم بین‌المللی و سناریوهای آینده، تهران، پژوهشکده مطالعات راهبردی.

۱۱. دهقانی فیروزآبادی، سیدجلال. (۱۳۹۴)،نظام بین‌الملل آینده و پیشرفت جمهوری اسلامی ایران، الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت؛ دوره ۴؛ ۳۰/۰۲/۱۳۹۴ – ۳۱/۰۲/۱۳۹۴.

۱۲. رئوف شیبانی، محمدرضا و سعید ساسانیان .(۱۳۹۸)،بررسی تحولات محور مقاومت (نشست ماه)، ماه‌نگار دیده‌بان امنیت ملی. پژوهشکده مطالعات راهبردی.

۱۳. زارعان، احمد. (۱۴۰۲)، تأثیر ژئوپلیتیک مقاومت بر شکل‌گیری نظم جدید جهانی، همایش بین‌المللی هندسه نظم جدید جهانی، دانشگاه عالی دفاع ملی، اردیبهشت ۱۴۰۲.

۱۴. سلیمان‌پور، هادی و عبادالله مولایی.(۱۳۹۲)، قدرتهای نوظهور در دوران گذار نظم بین‌الملل؛ فصلنامه روابط خارجی، سال ۵، شماره ۱، بهار .

۱۵. شاپوری، مهدی .(۱۴۰۱)، محور مقاومت، جمهوری اسلامی ایران و نظم منطقه‌ای، تهران، پژوهشکده مطالعات راهبردی.

۱۶. مهرداد حلال‌خور و آرش سعیدی‌راد .(۱۴۰۱) ، *افول هژمونی ایالات متحده آمریکا و نظم جدید جهانی.*

۱۷. نجف‌زاده، فاطمه و ماشاالله حیدرپور، محمد ترابی .(۱۴۰۰)،نقش جبهه مقاومت اسلامی در سیاست‌گذاری عمومی ایران در مقابله با تحریم‌های یک‌جانبه آمریکا، فصلنامه علمی مطالعات دفاع مقدس، دوره ۷ شماره ۴ ، شماره پیاپی ۲۸.

منابع لاتین:

۱۸.□□□□□□□, □□□□□□. (۲۰۱۷□). *□□□□□□□□ □□□ □□□: □□□ □□□□□□□ □□□ □□□□□* escape *Thucydides's Trap,* (Houghton Mifflin Harcourt, Boston, ISBN ۹۷۸۰۵۴۴۹۳۵۲۷۳).

۱۹.□□□□□□□ □□□□ (۲۰۲۲). □□□□□□'□ □□□, □□□□□□□□□□, □□□ □□□□□ Agreements with Countries in the Middle East", *China Briefing* (02/06/2023).

۲۰.□□□□□□ □□□□ (۲۰۲۲). *□□□□□□'□ □□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□□□□□□□□ □□ □□□ UN Poses a Challenge to the U.S."*, The Henry L. Stimson Center (02/10/2023), at: https://www.stimson.org/2022/chinas-emerging-financial-influence-at-the-un/

۲۱.□□□□□□□, □., □□□□□, □□ □□□□, □. (۲۰۱۹). *□□□□□□□□ □□□□□ □□ □□□□□□□□□□□□ the balance of military power?* An alternative typology of revisionist and status-quo states. Review of International Studies: 1 of 20.

۲۲.□□□□□□□ □□□□□□□□□, "□□□ □□□□□: □□□□□'□ □□□□□□□□□□ □□ □□□ □□□□□□□ Financial System," *World Politics Review,* April 14, 2015.

۲۳.□□□□□□□ □□□ (۲۰۱۹)."□□□□□'□ □□□□□-□□-□□□□□□□ □□□□□□□□□□ □□ □□□ □□□□□□□ East: Opportunities and Challenges", *China Quarterly of International Strategic Studies,* Vol. 5, No. 1, Pp. 49-64.

۲۴.□□□□□□□□□, □□□□□ □. (۱۹۹۹)□ *□□□□□ □□□□□□ □□□□□□□ □□ □□□ □□□□□□□□□ Century.* William Morrow Paperbacks; 1st Edition.

۲۵.□□□□□□□-□□□-□□□□□□□□□-□□□□□□□□□□□□□□-□□□-□□□-□□□□□□□-□□□□/

۲۶.□□□□□□□, □□□□ (۲۰۲۳), "□□□ □□□□□□□□ □□□□ □□□□□□-□□□□□□□□ □□□□□□□ □□□ Washington Can get its allies on board with its New Strategy", *Foreign Affairs,* January.

پیوست:

با توجه به روش‌شناسی پژوهش ارائه شده، پرسشنامه‌ای به شرح زیر طراحی شده است:

پرسشنامه بررسی نقش اطلاعات و داده‌ها در تحولات سیاسی و ژئوپلیتیکی منطقه و جایگاه محور مقاومت

لطفاً به سؤالات زیر با دقت پاسخ دهید. پاسخ‌های شما محرمانه خواهد ماند و صرفاً برای اهداف پژوهشی استفاده خواهد شد.

بخش ۱: وضعیت اطلاعاتی محور مقاومت

۱. به نظر شما، ظرفیت اطلاعاتی محور مقاومت در حوزه امنیت سایبری چگونه است؟

[ ] بسیار ضعیف [ ] ضعیف [ ] متوسط [ ] قوی [ ] بسیار قوی

۲. توانایی محور مقاومت در تحلیل داده‌های پیچیده را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

[ ] بسیار ضعیف [ ] ضعیف [ ] متوسط [ ] قوی [ ] بسیار قوی

۳. آیا محور مقاومت از فناوری‌های نوین اطلاعاتی به خوبی بهره می‌برد؟

[ ] اصلاً [ ] کم [ ] تا حدودی [ ] زیاد [ ] بسیار زیاد

بخش ۲: توانمندی‌های نظامی محور مقاومت

۴. به نظر شما، دسترسی به اطلاعات دقیق چقدر در بهبود توانمندی‌های نظامی محور مقاومت مؤثر بوده است؟

[ ] اصلاً مؤثر نبوده [ ] کمی مؤثر [ ] تا حدودی مؤثر [ ] بسیار مؤثر [ ] فوق‌العاده مؤثر

۵. آیا افزایش ظرفیت اطلاعاتی محور مقاومت منجر به کاهش وابستگی به منابع خارجی شده است؟

[ ] اصلاً [ ] کم [ ] تا حدودی [ ] زیاد [ ] بسیار زیاد

بخش ۳: تأثیر فناوری بر محور مقاومت

۶. فناوری اطلاعات تا چه حد در تقویت جایگاه محور مقاومت در نظم بین‌المللی مؤثر بوده است؟

[ ] اصلاً مؤثر نبوده [ ] کمی مؤثر [ ] تا حدودی مؤثر [ ] بسیار مؤثر [ ] فوق‌العاده مؤثر

۷. استفاده از ابزارهای تحلیل داده چقدر به بهبود تصمیم‌گیری‌های استراتژیک محور مقاومت کمک کرده است؟

[ ] اصلاً [ ] کم [ ] تا حدودی [ ] زیاد [ ] بسیار زیاد

بخش ۴: چالش‌های نظم در حال گذار

۸. مهم‌ترین چالش محور مقاومت در نظم بین‌المللی در حال گذار چیست؟

[ ] تحریم‌های اقتصادی

[ ] فشارهای سیاسی

[ ] تهدیدات امنیتی

[ ] محدودیت‌های فناوری

[ ] سایر (لطفاً ذکر کنید): _____

۹. آیا محور مقاومت توانسته است از فرصت‌های ناشی از تغییر نظم جهانی به خوبی استفاده کند؟

[ ] اصلاً [ ] کم [ ] تا حدودی [ ] زیاد [ ] بسیار زیاد

بخش ۵: فرصت‌های نقش‌آفرینی در شرایط جدید

۱۰. به نظر شما، مهم‌ترین فرصت برای نقش‌آفرینی محور مقاومت در نظم جدید جهانی چیست؟

(لطفاً در چند جمله توضیح دهید)

۱۱. استفاده از ظرفیت‌های اطلاعاتی و تحلیل‌های جاسوسی تا چه حد می‌تواند به تقویت جایگاه محور مقاومت کمک کند؟

[ ] اصلاً [ ] کم [ ] تا حدودی [ ] زیاد [ ] بسیار زیاد

۱۲. آیا محور مقاومت از فناوری‌های نوین برای مقابله با تهدیدات امنیتی به خوبی استفاده می‌کند؟

[ ] اصلاً [ ] کم [ ] تا حدودی [ ] زیاد [ ] بسیار زیاد

لطفاً هرگونه نظر یا پیشنهاد اضافی در مورد نقش اطلاعات و داده‌ها در تقویت جایگاه محور مقاومت را در زیر بنویسید:

با تشکر از همکاری شما در این پژوهش.